

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.

Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legnépszerűsített országos és helyi lapok felé

Gazdasági munkások és cselédek jutalmazása

Debreczen, jan. 15.

A napisajtó gyakrabban emlékezik meg mostanában arról, hogy az ország különböző helyein milyen szép ünnepek voltak a hűséges cselédek, a jóra való munkások dícséretére.

A társadalom egyre nagyobb érdeklődéssel fordul e munkás ünnepek felé mert át van hatva annak tudatától, hogy a kis egzisztenciák érzületvilágával keresni és istápolni kell a kapcsolatot. — Közvélemény alakul azt elismerve, hogy ezek az ünnepek felette alkalmasak az oly sokszor sajnálkozással emlegetett patriarkhális idő visszaállítására.

Hosszabb fejtegetést igényelne azoknak az okoknak feltárása és elősorolása, melyek következtében a gazda és munkás között az összetartozandóság érzete lazult. Bizonyos egykedvűséggel és nem-törődéssel láttuk, hogy a munkásosztály miként jut új érzületvilágba és kívül eső vezetőkezekbe. A szolidaritás érzete kezdett veszni és nem is egy-két helyen a munkásosztály olyan balvéleményt kezdett táplálni, hogy nekik a gazdaosztállyal szemben az érdekelletét küzdelmeit kell átélniök. Sok veszett már akkor oda, a mi oly kedvessé tette a régi patriarkhális idők gazdálkodását, mikor

a szeretet jegyében megfogamzott a terv hogy a hűséges cselédnek, a jóra való munkásnak érdemét tüneményesen jutalmazza a közvélemény.

Az eszme a földművelésügyi miniszteré, a ki úgy irányította ezt a mozgalmat, hogy az ne inségakezió, se borra való legyen, hanem etikai jelentőségű. A hűség és állhatatosság kitüntetésére való oklevélnek jelentőségét a társadalom ünnepi részvételével emelje. A munkást kitüntető ünnepek emelték a munkások önértékét, lelki világára irányítással voltak. A társadalom megértette a kormányzat intencióját és midőn átadják azoknak a kérges kezű becsületes munkásembereknek a hűségük kitüntetéséről való elismerő oklevelet, oly díszessé teszik jelenlétükkel az aktust, a milyennel az érdem dekorációját más téren ünneplik.

Megindító, mikor olvassuk, hogy ott a falu kis zsellérházában, a hová hazavitte a kitüntetett munkásember az ő oklevelét, nem talál elég díszes helyet annak, habár a legszebb helyet szemelte is volna ki a fiókos láda mellett. Nincs a szobának az a csücske, a hol meg ne próbálta volna, hol lenne a rámba foglalt oklevél a legalkalmasabb helyen? Mit bizonyít ez? Ennek a kitüntető oklevélnek nagy becsületét. Csak ismerni kell a mi népünket. Hogyan őrzi a baka-

világ indigókék hitvány sokszorosítványait, melyen csak a fej pedzeti, hogy aztán a katonafiához hajaz. Nincs az a családi klenódium, melyet féltékenyebben őriznének.

A szegedi szép ünnepről olvassuk, hogy annak az öregnek, a kit a többiek a kitüntetés megköszönésével megbíztak elakadt a szava. És csak a könyei beszéltek, melyek leszöktek barázdás arczára. Vele együtt sirt a felesége, a gyereke, a menyé, a feleségének a kisebbik ura, már mint a testvére. Jöhetett volna győzelmes hadjáratból, nem fogadták volna olyan osztatlan becsülettel, mint azután, hogy tanui voltak, mily becsületben volt részük. — És nemcsak azok örülnek, a kiknek a kitüntetésben részük van, hanem az ünnepeken testületileg résztvevő munkásait is. A megelégedés, a lelki örvendezés balzsamát csepegteti szívükbe az, hogy a kaszaka dolgozainak szorgalmát, hűségét, állhatatosságát, becsületességét így elismerik.

És mivel ezeknek a munkáskitüntető ünnepeknek ilyen fölemelő, a jövőre kiható nagy erkölcsi sikerei vannak: kérő szóval vagyunk mindazon helyekre, a hol a kitüntető ünnepek ezután lesznek, hogy részvételével tünessen az érdemesnek talált egyszerű, igaz emberek nagy ünnepén. Legyen

Tárcza.

A pallosjog.

Írta: Lázár Ernő.

A megróksant, öreg kastély begyöpösödött utján lélekszakadva rohant lefelé egy kócos parasztyerek.

Látszott rajta, hogy kissé meg van szippenve. Villámgyorsan kapkodta mezíten lábait és a gyors futástól sápadt volt a kővér, pufók arcaza.

Időnként hátra pislantott üldözőjére és aggodalmasan mérgette a távolságot, a mely egyre togyott kettőjük között.

Az üldöző ellenség egy zömök, poczagos mérges képű kis emberke volt. Láhegye rontott a gyerek után. Néha megtörülte terjedelmes vörös zsebkendőjével izzadt arczát, a mely majd kipukkant az egészségtől és a haragtól.

— Akasztófára való gazember! — ordította egyre üldözés közben. — Le foglak nyakasztalni! . . . Leüttem a fejedet! . . . És a zsebkendőjével a fejéhez kapott, a mely olyan nevetésgözen mozgott keskeny vastag nyakán.

A kastély tornáczáról izgatottan sigigott utána egy magas, sovány asszonyszemély.

— De ugyan Pepi . . . um Gottes willeu . . . mit esinálsz megint? Gyere vissza Pepi! . . .

Aztán mikor látta, hogy Pepi annál jobban csörtet a kastély kapuja felé, siránkozva ismételtette:

— Oh mon Dieu, . . . oh, mon Dieu . . .

Ez a Pepi Kazántzy József báró volt. Még pedig Kazántzy de genere Aba. Az ősei valaha tizennyolcz falut dirigáltak a cserneki várból, melyet a család alapítója kapott a honfoglaló Árpádtól. A századokkal azonban a jobbágy falvak is elröpültek. A Kazántzyak mindig mulatós emberek voltak és a bor erejét tudvalevőleg még Noe apánk sem ismerte.

Szóval Pepi báróra alig maradt egy pár ezer holdacska fekete humus. Annyival pedig nem érdemes takarékoskodni.

Hát a félország el is járt Csernekre a honfoglaló Pepihez. A falusi kutyák is toka-jit ittak abban az időben.

A mi pedig megmaradt a tenger vagyionból, abból Pepi kiállított egy szabadcsapatot. És azzal olyan derekasan végezte a dolgát, hogy a negyvennyolczas forradalom után Pepi bárónak összes ingatlana, az a vizitkártya volt, melyet az osztrákok fölszegeztek az akasztófára.

Nagysokára, mikor hazakerült az atyafiság révén visszakapta a némettől Cserneket. Az advarházat és egy néhány holdacska szántót.

És uram Isten milyen állapotban!

A hatalmas, buszke vár félig rombadőlve, félig össze-vissza repedezve. (Az egyik épen maradt pincze szobában húzta meg

magát a sovány, félénk és Istenfélő báróné.) A kastély melléképületeinek nyoma sem volt. A park elvadult, uljai begyöpösödtek. A hatalmas, büszke kőkerítés, a mely az egészet körülvette, teljesen le volt rontva. (Aból épült fel az oláh templom.)

A kutyák és a falusi gyerekek szabadon járhattak be gyümölcsöt lopni. Csak a kapu a büszke három nyilvános kőkapu maradt meg épen. És fölötté félelmetesen, rettenthe tetlenül villogott a — pallós! Hej nagy hatalom volt egykor az a formátlan érc darab. Azt jelentette hogy a földesurnak pallós joga van. Nem sokat jár perelni vicispánhoz vagy vármegyéhez. A ki neki nem tetszett, azt rövidesen lanyakasztatta. Aztán fellebbezheték az ítéletet.

Pepi báró, — a kit a megysi humor kol dús bárónak nevezett el — hamar boletörődött az állapotba.

— A német elvehette a birtokomat romba dönthette a kastélyomat, de a családfámat nem tépheti ki az ezer esztendő gyökereivel! . . .

Attól kezdve soha ki nem mozdult Csernekről. Nem tudott semmit a világról.

Vadászott — paszus nélkül természetesen a dobányt és a ki almát lopott a kertből azt rövidesen megcsapatta Andriással.

Csernek magasán feküdt a hegyek között. Jó félre a civilizációtól hát nem igen törődtek vele. Aztán meg el is nézték a hirtelen mérgező vérmes koldus bárónak.

— Minek zavarni szegényt az illuzióban? — mondta egy tekintélyes és hatalmas párt-

képviselve igaz szívbeli örömmel a gazda, tanusítván, hogy mindenkor ott van a munkás mellett. Örömeben együtt örül vele bánatában vele osztozik. Az a nap, mikor a munkásoknak megszerezik az örömet, úgy is a szeretet ünnepe. Hirdesse ezt tehát mindenki a jelenlétével. És mint a hogyan a tornaünnepek általán erkölcsi megigazuláshoz vezetnek: a munkásünnepeken a társadalom tanusítja emberszeretetet, hogy a becsületes munkásságot, hűséget tudja ünnepelni akkor is, mikor az ünnepelt egyszerű ember, ki érdemet veritékes munkában szerzett.

A nagyvilágból.

— Feltételes büntetés. Pforzheimből jogi szempontból is igen érdekes esetet írnak. Opificias szociáldemokratát az ottani törvényszék sikkasztás vétsége miatt felelősségre vonták. A végtárgyaláson háromhavi fogságra ítélték, de csak feltételesen, ha öt év leforgása alatt büntetendő cselekményt nem követ el. Opificias megígérte, hogy öt éven át nem vállal nyilvános hivatalt. Németországban szokásban van apró politikai vétségek nál a feltételes büntetés, de hogy sikkasztással szemben ilyen ítéletet hozzanak, arra még nem volt eset. A különös ítélet egész Németországban nagy feltűnést keltett.

— Robbanás a pályaházban. Cydkuchen állomáson éjjel három órakor robbanás történt. Egy teherkocsi rakománya ismeretlen okokból kigyuladt. A másik teherkocsiban folyékony szénsav volt tartályokban, a mi óriási dördüléssel felrobbant. A tüzet végre nagy erőmegfeszítéssel eloltották.

fogója. — Ebben született, ebben nőtt fel, sohasem törődik bele a megváltozott világrendbe.

És Pepi szentül meg volt győződve hogy minden a régiiben maradt.

Ha valaki fölbosszantotta, kiesiny, feketé szemű dühösen szikrázva forogtak a hozont szemöldök alatt és pipacsörös képpel rikácsolták:

— Akasztófára való gazember! úgy tudd meg, hogy lenyakaztatlak!

— Nem lehet már tekintetes ur! — vette ellen a falusbiró. Eltörölték már a régi törvényt...

Pepi báró éktelen haragra lobbant.

— Hogy mondtad te akasztófára való gazember? Hogy eltörölték az én ezer esztendő jogaimat? Ki törölte el? Hol törölte el? És ki adta nekem tudomra? Látod azt a pallókat a kapu felett?

Ekkor már hörögni kezdett a hangos rikácsolástól.

— Andris! Te Andris! Készülj neki... Délután...

Ilyenkor lélekszakadva rohant ki a sovány báróné.

— Papi! Lieber Pepi! Magst ruhigsein... Nyolez gyereke van a szerencsétlennek... Gondold meg, árvák lesznek a szegények...

— És halak, titkolódzva hozzá tette.

— Ha... izé... wie soll ich sagen... ha neked is lettek volna...

Pepinek egyszerre meglágyult a szive. Udvariasan karra fogta feleségét és gyöngéden odahajolt a sovány, félénk öreg asszonyhoz.

— Vous pleurez, Madame? ... Hát bizony nem igen figyelt a Madamera. A koccos gaz ficzkó szilvát lopott a

— A diszkvalifikált herceg. Sigfried bajor hercegnek szabadságolása fegyelmi büntetésnek látszik. A herceg ellen sűrűn panaszkodtak, hogy tiszték között különbséget tett. Azt is mondják, hogy a legutóbbi őszi versenyen nem viselkedett gavallér módjára, egy versenytársát félreszorította s így jutott be elsőnek. A versenybíró diszkvalifikálta a herceget s leszorított versenytársát jelentette ki elsőnek. Az eset nagy feltűnést keltett s az lett a következménye, hogy a herceg föloszlatta istállóját.

— Tűz a színpadon. A boroszlói városi színház tegnapi esti előadásán, melyen egy alkalmi látványosság került színpadra, tüzet fogott két ballerina ruhája. — A tánczosnők súlyos égési sebeket szenvedtek. A közönség nyugodtan viselkedett, de legnagyobb része távozott a színházból.

Kisasszony, vagy asszony.

Debreczen, jan. 15.

A svájci nők mozgalma után most a francia nőkre került a sor. Egy párisi női egyület a kamarához kérvényt intézett a nők megszólítása tárgyában. Az egyület azt kívánja, hogy a francia kamara rendelje el, hogy minden nőt, aki huszonöt éves életkorát átélte, asszony-nak nevezzenek és a kisasszony megszólítás a nőket csak huszonöt éves korukig illesse meg.

Alighogy a kérvény beadása a nyilvánosságra jutott, a női egyenjogúság harcosai hozzászóltak a kérdéshez.

Az egyik — német dr. Raschke kisasszony — egy cikkében kifejtette, hogy a nők megszólításához a kamarának semmi

fáról és mikor Pepi báró lefejezéssel fenyegette arczátlanul visszakiáltott neki.

— Igen a kutyáját! De nem engem...

Nő már erre annyira ki jött a sodrából, hogy feledve öregséget, méltóságot, mindent utánna iramodott a gazembernek.

Az pedig megszeppenve vágatott kifelé a veszedelméből.

A kapu előtt aztán — óh borzalom — szembe jött Andris.

A szegény kölyök majd elájult az ijedségtől. Két tűz közé került. Helyesebben két pallós közé.

Aztán a következő pillanatban elszántsán kapaszkodott fölfelé a kapu menedékesen leomlott oldalán. A meglazult téglák egyre potyogtak lábai alatt, nem lehetett közel férni a gézenguzhoz...

— Gyere le onnan te... izé... mert... úgy is meghalsz... Add meg magad kutyá...

A gyerek egyelőre még nem gondolt a kapitulációra. Már egészen fölcsuszott a magas kapu tetejére és görcsösen belekapaszkodott a széles, fénylő pallósba!

— Gyere le te kutyá! Lenyakaztatlak úgy is! — pattogott a báró.

— Igen de... itt a pallós!

Tyűh a rézangyalát de nagyot nézett a báró! Erre nem is gondolt... Persze hogy ott a pallós. A valódi, éles pallós pedig ki tudja heva lett. Még a báró apja sem nyakaztatott le soha senkit.

Lassan visszafelé indult a kastélyba. A tornácra már várta a felesége.

— Oh tu Pepi... oh tu Pepi... A báró végig törölte izzadt homlokát és még egy kicsit dörmögve mondta:

— Megkegyelmeztem az akasztófára valóknak... Pedig — lenyakazhattam volna...

köze, mert a nők elnevezése nem a kamarától, hanem a társadalmi szokásoktól függ. — Erős érv gyanánt hangoztatta egy másik író, hogy a nőknek valamely általános elnevezésre igen is szükségük van, már csak azért is, mert vannak férfiak, kiknek örömet okoz az, ha még hajdon nőket »asszony-nak, ellenben a férjezteteket »kisasszony-nak szólítják, természetesen csak azért, hogy a nőket bosszantsák, vagy sértégessek.

Egy harmadik nő szintén a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy a megszólítás jelezze is mindjárt, hogy az illető nő férjes-e, vagy nem. Ha szerinte — a férfiaknál erre semmi szükség, akkor a nőknél is bizvást elmaradhat. Ha ez már elavult dolog, mert a jelen korban a hajdon leányokat ugyanazok a jogok illetik meg, mint a férjes asszonyokat. A megkülönböztetés tehát éppen úgy idejét multa, mint ahogy a »vén leány« gúnyos elnevezés. Régente a vén leány legtöbbször valamelyik rokona házában élt mint ötödik kerék, ki sorsa miatt önmagával és az egész világgal meghasonlott és így örökös zsémbelődései miatt csak nyűgteher volt. Ma már a »vén leány« is érvényesülhet és annál kevésbé lehet róla gúnyosan beszélni, mert nagyon sokszor saját akaratából nem ment férjhez, hogy idejét annál inkább szentelhesse hivatásának. És éppen azért nem következésképpen zsémbes, világ- és embergyűlölő.

Akadtt olyan nő, ki azt állította, hogy ő nem talál abban semmi sértőt, kisebbitőt, vagy megalázót, ha egy idősebb nőnek mondják »kisasszony.« De ha nincs is, a báró célzatossággal használt, rendszeren jogosulatlanul hangsúlyozott megszólításban sértés, mégis kellemetlen a nőre, hogy mindjárt a megszólításban kitűnjék a nő családi állapota, amelyhez pedig senkinek semmi köze.

Volt olyan, aki kifogásolta a párisi női egyület kérelmét, hogy a hölgyeket huszonöt éves koruk után nevezzék asszonynak. A huszonöt év nem fordulópont a nők életében. Legjobb volna a nők részére egy általános megszólítást divatba hozni, mely nem tenne különbséget a férjes és nem férjes nő között. A »kisasszony« maradjon a süldő leányka, de a felnőtt leányt már ugyanugy kellene szólítani, mint az »asszony« t.

Közöltük az érdekesebb véleményeket. Valami feltűnő van a dologban: akik a megkülönböztetést nem tevő elnevezés mellett kardoskodnak, azok a »bizonyos kor«-on túl levő nőket is sietnek mindjárt pártfogásukba venni.

Hát mi ezt az egész »mozgalmat« igen mulatságosnak tartjuk. Még olyan fiatal leánykát igazán nem láttunk, aki megharagudott azért, ha őt nagyságos asszonynak szólították. A női divatkereskedők a megmondhatói, hogy mennyivel jobb üzletet lehet csinálni az ilyen asszonnyal elnevezett piruló kisasszonykával. Hogy pedig egy asszony megharagudott volna még valaha az életben ha őt valaki kisasszonynak nézte, hát ilyen esetet még Cilló nem jegyzett fel soha.

Az egész mozgalom csak vén kisasszonyok mozgalma. Ama »bizonyos kor«-on túl levő nők, kiknek a sors nem juttatott férjet, csakugyan haragudznak, ha őket esetleg va-

laki »kisa egy nem totik, és towarepü nak, ha öket. És den me lét togn

És h divatba h czélzást h

Külö

nek — e

juk olda

kül. Az a

tul segít

esetekben

Igy

országi v

laki »kisasszonynak« nevezi, mert ezzel csak egy nem teljesedett titkos vágyára emlékeztetik, és arra, hogy hajl az élet tavasza is tovarepül, — no de ezek akkor is haragúsznak, ha valaki »asszonyom«-nak szólítja őket. És ezek az érettebb koru leányok minden megszólításból gunyt, sértést, kicsinylést tognak kiérezni; ez úgy volt és így lesz.

És ha egy általános megszólítást fognak divatba hozni, akkor a hangsúlyban fognak czélnézést használni.

Különbömben mi magyarok — hála Istennek — ezt a gordiusi csomót is meg tudjuk oldani egy második trójai háboru nélkül. Az a divatos »nagyasszony« szó keresztül túl segít a Scylla és Charibdis között a kétes esetekben.

Igy tehát nyugodtan várhatjuk a francia országi vihart.

Belföldi dolgok.

A király a kereskedelmi bálon. A kereskedelmi bál rendező bizottságának egy küldött sége hétfőn délelőtt az általános kihallgatások során megjelent a királynál, hogy ő fel-ségét a február 6-ikán tartandó kereskedelmi bálra meghívja. A király, mint Bécsből jelen-tik, nagyon kegyesen fogadta a küldöttséget és miután ismételtlen hangsúlyozta, hogy tu-domása van a bál nemes céljairól, meg-igérte, hogy a bálon meg fog jelenni. Ő fel-sége azután nagy érdeklődéssel kérdezős-ködött a magyarországi viszonyokról és ke-gyesen elbocsátotta a küldöttséget, melynek Lánczy Leó kamarai elnök vezetésével Kra-usz Lajos, Heinrich Ferencz, Fürst Bertalan és Luczenbacher Pál voltak a tagjai.

A Ház muokarendje. A képviselőház hol-nap, csütörtökön, január 16-án kezdi meg-újbol üléseit. Az első ülés napirendjére tu-dvalevőleg a vármegyei pénztárakról szóló törvényjavaslat tárgyalása volt kitűzve. Széll Kálmán ma azonban táviratilag értesítette gróf Apponyi Albertet, a Ház elnökét, hogy orvosi tanácsára még nem hagyhatja el a szobát és így javaslatának tárgyalására nem jöhet le Budapeste. Ennek következtében kéri az elnököt, hogy a Ház korábbi határo-zata megmásként egyelőre vegye le a napirendről ezt a javaslatot. Ha a Ház ily értelmű javaslatát elfogadja, pénteken nem lesz ülés, hanem szombaton az ujonczjutalék megállapítására és megajánlására vonatkozó javaslatok kerülnek napirendre. Ugyancsak szombaton fogja előreláthatólag a pénzügyi bizottság is beérkezni jelentését az 1902. évi költségvetésről, úgy hogy a költségvetés tárgyalására a jövő hét közepén kerülne a sor.

A király adományai. A király az aninai r. kath. hitközségnek, a templomépítkezés be-fejezésére, illetve az újtemplom belső be- rendezésére, legfelső magánpénztárából 500 (öt száz) korona segélyt, a hotdói gör. szert. kath. hitközségnek, templomépítkezésére, leg felső magánpénztárából 200 (kétszáz) korona segélyt adományozott.

A boerok szabadságharca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 15.

A két miniszter diplomáciai határozata egyelőre háttérbe szorított minden más kér-dést. Az igazalom, amit Bülow válasza kel-tett Angliában és Berlinben, ma már csak a sajtóban vehető észre. Természetesen mind-egyik a saját országa miniszterét védi, di-ecsi. Tény az, hogy most ismét Bülow van a sor, mert Chamberlain válasza meg-lehetősen kihívó volt.

A parlamenti harcz tehát még sokáig fog tartani, éppen úgy, mint a harczterén sem fog egyhamar még szünetelni a puska-rofogás. A boerok részéről újra és újra megczafolnak minden békehírt, és határo-zatlan tiltakoznak az ellen, hogy most mar teljes függetlenségük biztosítása nélkül is hajlandók volnának tárgyalni a fegyverle-telről.

A boeroknak semmi okuk nincs az en-gedékenységre; és az angol lapoknak arra az állítására, hogy a boer vezetők körökben nagy az elkeseredés, a harczterén folyton terjed a csapatok közt a kedvetlenség, és a boerok már belefáradtak a háboruba, — a boer kormány hivatalosan közreadatta a no-vember havi összeütközések kimutatását. Ebből kitűnik, hogy egy hónap alatt a boe-rok 225 kisebb nagyobb csatározásban, — köztük néhány nagy horderejű ütközetben — álltak szemben az angolokkal és a legtöbb esetben a boerok győztek.

Ahol a sereg ily mozgékonyaságra, ily erő kifejlesztésre képes, ott nem lehet elkedvet-lenedésről beszélni.

Ugyanaz az értesítés, amely kezünkbe juttatta ezt a kimutatást, a múlt évi angol költségvetésből is közöl egy részletet, a melyből kitűnik, hogy a háboru megkezdése óta mennyi robbanó töltenyt készítetteti az angol kormány. Összesen — háromfajta rob-banó töltenyből — 1.034.616.938 milliót szál-lítottak a harczterre. A töltenyek negyven kétmillió márkába kerültek, tehát darabja nyolczvannégy fillérbe.

Ez fogalmat nyújthat arról, hogy mily rettenetes összegbe kerül a háboru Ang-liának. És akik azt állítják, hogy Anglia, ha a háboru még sokáig tartana, a költségek terhe alatt összeroskad, azok nem tuzolnak. A háboru eddig felmerült költségei a 172 millió font sterlinget meghaladják; Anglia 41 millió lakossága egyenes adónként fi-zett fejenként 1 és fél fontot, a háboru költ-ségei újabb 1 és háromnegyed font pótdadó-val terhelik meg fejenként az angolokat.

És mit nyer Anglia a háboruval? Al-bion tudvalevőleg Dél-Afrika aranymezőire volt éhes. De Dél-Afrikában az aranyterme-lés éppen az utolsó években nagyon is csök- kent. Natalban 1899 ben 40.300 fontot ter-meltek, 1900 ban már csak 1000 fontot; a Fokföldön 13.800.000 font helyett a követ-kező évben csak 837.000 font volt. Vérmes reményeiben tehát Anglia esalódik és na-gyon sokáig fog tehát tartani, míg Anglia a háboru költségeiért kárpótlást fog találni.

De érezhető a rengeteg kiadás Angliá-ban még az általános közgazdasági élet ben is. Az üzletvilág, a vállalkozási kedv pang, az élelem ötven százalékkal drágább, mint az előtt. A megélhetés drágább, a jövödelem kevesebb az egész országnak, az adó na-gyobb, — lehetetlen, hogy ily viszonyok kö-zött Anglia még sokáig viselhesen háborut. A közgazdasági válság rémsi fenyegetik An-gliát és a harczterén elszorított megaláz- kodás után még a pénzpiacra is nagyon nehéz napokat kell majd átélnie.

Egyről-másról.

Özvegy asszony.

Felöltözik habos selyem ruhába,
Ugy lép ki a napsütötte utcára.
Halvány arcát elrejtí a gyászfátyol,
Melyen át csak gyémántszege világol.

Fiatal még, csak alig mult husz éves,
Mégis gyászt és nehéz fájdalmat érez.
Hanem azért mutatni nem akarja,
Sőt mosoly is száll a rózsás ajakra.

Eltemette, ki szerette, amig élt,
Nehéz bánat áraztá el hű szivét;

Hej de olyan az ifjuság rózsája
Ki kell nyilni a kikelet szavára.

Most már heged a fájo seb szivében,
Játszadzik életkedv a szemében.
Halál ellen kifizetve az adó
S kisírhatja: »Ez a lakás kiadó!

A toll hatalma. Midőn Demetrius Phalera-ous Athén királyává lett, sok híres nevezetes ember lépett elé, hogy üdvözöljék. Meg-látott a tömegben egy igen furcsa külsejű embert és gunyolódva kérdezte, hogy ki az a maskara. De egyszerre elhallgatott, amint megtudta kilétét. Nem merete többé gunyol-nia, mert félt a tollától. Az illető ugyanis Menander vigjátékiró volt.

Qualifikáció. Richelieu bibornokhoz be-nyitott egy abbé, hogy állásért könyörögjön. Amint belépett a szobába, meglátta, hogy a hatalmas bibornok a falnak ugrál. Richelieu ezt a módját választotta a testi mozgásnak. Az abbé meghökkent: vissza akart vonulni, de belátta, hogy arra már késő volt. Hirtelen levetette kalapját, kabátját és így szólt: — Eminenciád meg fogja engedni, de én még magasabbakat ugrom.

Kitűnő plébániát kapott.

A gyomor mint pénzszény. Egy afgán ember furcsa módon akarta megcsalni az angolindiai vámot. Az emir birtokának hatá-rán ugyanis kimetozzák az utazókat és bár-mijök légyen is, tízedes vámot szednek tőle. Az afgán embernek 59 darab rupiája volt ezüstben. Hogy meg ne vámolják, elnyelte az 59 darab pénzt, de mikor az ütölsöt szá-jába akarta tenni, rajtakapták s ezt a rupiát elvették tőle, — azután szabadon hagyták utazni. De az afgán annyira rosszul kezdte magán érezni, hogy kénytelen volt kórházba menni, ahol elaltatták és szerencsés műtét segélyével kivették gyomrából az ötven nyolcz darab pénzt. Két het mulva meggyő-gyva folytatta utazását.

A költő császár. A japán császár nem csak kedveli a költészetet, de szorgalmas művelője is. Egy külföldi lap állítása szerint ezideig 37 ezer költeményt (!) írt. A mikádó tehát nemcsak költő császár, hanem munka tömeg tekintetében császára a költőknek. A császárnő is szeret irogatni, de nem oly sokat, mint férje ír. Ő megelégszik heten-ként két verssel.

Leleplezett hamis kártyás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, január 15.

Tegnap a vasuton leleplezték és elfog tak egy utazó hamis kártyást. Balázs István nak hívják, a rendőrség előtt nem ismeret len a neve.

A Budapest—Debreczen közötti vasut vonalon szokott utazni és szemeli ki áldozat tait.

Balázs két gunyméven »Csóré«-nak ne veznek tegnap is elindult, hogy hát ha tudna egy néhány baleket fogni. Eleinte nem igen volt rá kilátása, hogy akad valaki a kit ki foszthatna, jobbnak lát a hát szót sem tenai a kártyázásról.

Egy közbeeső állomáson két vidéki föld

birtokos szállt fel a vonatra. Az urakhoz csak hamar Balázs is odahúzódott. A földbirto kosek hamar ösmeretséget kötöttek Balázs zsal, és tanakodni kezdtek, hogy mivel lehetne legjobban eltölteni az időt.

Balázs rögtön készen volt a tervével, gondolta, hogy a két vidékinél nagyobb pénz összeg van, a miért érdemes hamisan játszani. Kártyát húzott elő a zsebéből és fela jaelletta a kártyázást a két vidéki embernek.

A két vidéki ember csakugyan bele ment a csapdába és elfogadták a Balázs fölhívását.

Hamarosan helyet készítettek a kártyá zászhoz és helyet foglaltak. Balázs eleinte csak kis összegeket rakott a kártyára és adta a gyakorlatlan kártyást. A két vidéki ur azonban jobban balemélegedett a játékba és nagyobb összegeket raktak.

Balázs látta, hogy a két ur már teljesen belejött a játékba, ő is hozzá kezdett és nagyobb tételeket rakott.

Egy néhány nyereséget engedett nyerni azután hozzá látott a pénz elnyeréséhez. Csakhamar már jókora összeg hevert előtte, de az egyik ur gyanakodni kezdett a nagy szerencse ilyen voltához és figyelni kezdte a Balázs játékát.

Mikor látta, hogy a feltevés csakugyan alapos, figyelmeztette a társát is a Balázs manipulációjára. Mikor mindketten meggyő ződtek arról, hogy Balázs hamisan játszik, tanakodni kezdtek, hogy miképp tegyék ár talmatlanná a hamis kártyást.

Azonban Balázs észrevette, hogy alig hanem felismerték, hogy ő hamisan játszott. Elakart hát távozni a kocsiából. De most már a két ember elébe állott és vissza akar ták venni az elnyert pénzüket. Balázs azon ban nem akarta ilyen könnyen vissza adni a pénzt és védekezni próbált a két ember ellen.

Ezek azonban nem okoskodtak tovább vele, hanem hamarosan lefűlelték és meg költözték, hogy a székést lehetetlenné te gyék. Mikor aztán a Szoboszlói állomásra értek, a hamisan játszó urat átadták a szo boszlói csendőrségnek.

Balázst a csendőrök elfogták és börtönbe vitték, hol most várja a méltó bünte tését, a hamis kártyázásért.

A kaszirnó tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 15.

Azoknak a hölgyeknek a szívéen is, kik a kávéház márványasztalok pénztárából reá mosolyognak a vendégekre néha erőt vesz a szerelem.

Olyankor érzik csak fokozottabb mérték den szerencsétlen társadalmi helyzetüket, amidőn úgy találják, hogy megszólalt bense jükben a szív és követeli a jogait. Hivatásuk összeütközik ezzel az érzéssel és megszüli a leány tragédiáját.

Erdélyi Irma a tordai »Japán« kávéház kasszirnője is szerelmes volt. Nagyon szerel mes. Megunta hát az életet, mert tudta, hogy sohse lehet azé: akit szeret.

Elhanyagolta kötelességét is, elszökött az üzletből többször is, és órákig leselkedett

ideálja ablaka alatt. A gazdája végre is kény telen volt elbocsátani, a hanyag leányt. De ott maradt, a városban.

A rendőrséget pedig névtelen levélben figyelmeztették, hogy Erdélyi Irma egy társ nőjével együtt foglalkozás nélkül van Tordán mire a rendőrség el akarta toloncoltatni.

A kőcsi már oda is állt a ház elé, hogy elszállítsa a leányt, de bizony arra nem volt szükség. Erdélyi Irma semhogy elhagyja azt várost, melyben szerelme tárgya lakik: inkább felakasztotta magát. Az odahívott orvos már csak a beállott halált konstatálhatta.

A leány szüleit — kik Kolozsváron lak nak — táviratilag értesítették az esetről és édes atyja már meg is tette a szükséges intézkedéseket temetéséhez.

NAPIHIREK.

— Az ingyen kenyér. Sok huzavona, külön böző gyülekezés után odajutottunk, hogy az ingyen kenyér rendes kiosztása még máig sem vehette kezdetét, pedig már tél közepén vagyunk. Bizonyára a nagyrésztéltenség az oka melylyel e nemes irányu intézkedés a tehe tősebbek részéről találkozik. Nem gondolunk egyéb okot, mert hiszen a bizottság derék férfiai bizonyára maguk sajnálják legjobban, hogy Debreczen szegényeit nem részesítet hetik az ingyen kenyér áldásában. Az éltél lendő szavak tehát azokra hűdjanak vissza, kit tehetnék és szükkebléséből mégsem segítik elő az emberbaráti intézmény létesul hetését. Ha csak fillért adna is Debreczen ben minden lakos, már régen folytathatná működését ez az áldásos intézmény. De ugylátszik, hogy a jómóduak nem sokat törődnek a szegények ügyével. Ez pedig igen szomorú állapot és egyáltalában nem mutat emberbaráti érzületet.

— Köszönetnyilvánítás. Wandrák József m. kir. dobánybeavató felügyelői tisztvise lő f. hó 10 én d. u. 3 órakor a vidéki és helybeli rokonok, jóbarátok, különösen pedig a dollánygyári tisztviselők, a szt. László dal egylet, nem különben a dobány beváltó fel ügyelőség és beváltó hivatal tisztviselői és munkásai, végül a család sok tisztelője és jó ismerősei legnagyobb részvete mellett a diszesebbnél diszesebb koszorúk halmazába burkolt koporsóban a szt. Anna-utcai r. kat. temetőbe helyezték örök nyugalomra. A boldogult csak 36 évet élt s hirtelen jött halála mély gyászt hozott szeretteire. A vég tisztessegre megjelent rokonok, hivatalársak jóbarátok és ismerősök ez uton fogadják részvétük nyilvánulásáért köszönetemet. Tisz telettel özv. Wandrák Józsefné szül Rozen baum Mariska és családja.

— Tanácsbíró-választás. A mezőtúri ev. ref. egyház az elmúlt héten tartott ülésén a tiszántúli ev. ref. egyházkerületnél megürese dett két világi tanácsbírói állásra nyolcz sza vazatát Puky Gyula főispánra és dr. Bartha Béla debreczeni jogakadémiai tanárra adta.

— Vázsonyi Vilmos Debreczenben. A fővá ros demokrata képviselője e hó 18-án sze rencsétlenül fogja Debreczen látogatásával. A »Debreczeni Kereskedelmi Csarnok« esté lyére igérte eljövetelét, hol szabad felolva sást fog tartani. Vázsonyi jöveteléről a Deb reczeni Kereskedelmi Csarnok a következők ben értesít:

»Eppen most kapjuk a hírt, hogy dr. Vázsonyi Vilmos orsz. gyűlési képviselő ur

f. hó. 18-án Debreczenbe jön s a Debreczeni Kereskedelmi Csarnokban este 7, 9 órakor szabad előadást tart. Kisérétében több ismert név mellett ott lesz Besseney Ferencz volt orsz. gy. képviselő is. Alig hisszük, hogy a csarnok terme befogadhasssa az összes érdek lődőket.

— Felhívás az iparosokhoz. A »Debreczeni ipartestületi hitelszövetkezet« özipész tagjai nak termelő és raktár szakcsoportja szerve zési szabályzatát az országos központi hitel szövetkezet jóvá hagyván a debreczeni ipar testületi hitelszövetkezet igazgatósága felhívja a debreczeni képesített özipész iparosokat, hogy az ipartestület hivatalos helyiségében letett aláírási ívet folyó hó 18-ig aláírják, hogy a szakcsoport minél előbb megalakul hasson. — A szakcsoport szervezési szabálya az ipartestületnél szinte megtekinthető. A szakcsoport alakuló gyűlését f. hó 19-én Va sárnap d. u. 3 órakor tartja meg az ipartes tület tanácstermében melyre az igazgatóság az érdeklődő szakiparosokat ezuttal is meg hívja.

— Családi csendélet. Nagy siránkozással verte fel ma reggel a rendőrség épületét Czopka Józsefné, aki elfaló hangon pana szolta el, hogy az ura megakarja ölni. Alig hogy az asszony előadta panaszát, nyomban egy férfi is jelentkezett a rendőrségnél erő sen bepólyázott fejjel. Nem volt más mint, Czopka József, a siránkozó asszony férje. A férfi éppen az ellenkezőjét vallotta mindan nak, mit az asszony mondott. A szelid asz szonyság még az ágyban támadta meg urát és öt helyen verte be szeretett hitestársá nak becses fejét. A szép jelenetre az adott okot, mert Czopka nem akart pénzt adni az asszonynak pálinkára.

— Téli világ. A sok locs-pocs és tava szias időjárás után végre esett tegnap éjjel egy kis hó. Ha egyéb nem megalább az épü letek tetőzete e árulja, hogy tél lenne, ha volna. A pajzánul futkosó szél, mintha csak vic z c z elődni akarna, kavargatja a ágy pelyheket és nagyokat ordít közbe, mintha riasztani akarna a járókelőket. Mi azonban már nem sok reménységgel va gyunk az egész télhez. Elmúlik ez is hirtele nül, mint a novemberi hó és azután ismét kezdődik az új tavasz: nyílnak az ibolyák, virágoznak a fák, gyümölcs érik itt is, ott is. . . No, de várjuk be a végét! Azt szok ták mondani: »Nem eszi meg a fark as a telet!« Az ilyen szeszélyes időjá rástól kitélik, hogy akkor zudit havat a nyakunkban, mikor már a kikelet eljöttét várják.

— Letartóztatás a színházban. A Páholy előadásának bohóságai közé furcsa incidens vegyült tegnap este. A karzaton javában mulatott egy fiatalember, aki valahol hetes kedik. Egyszerre csak rendőr ment hozzá s rövid eszmecsere után kérdőre fogta, hogy hol van a gyűrű, melyet gazdájától eltulaj donított. A hetes habegve igazolta magát s miután rendes lakása van, nem tartóztatták le. A színházi előadást cseppet sem zavarta a kis kellemetlenség, sőt a legtöbben nem is tudtak róla.

— Lopások. Tegnap este két lopást is jelentettek be a rendőrségen. Az egyik ká rosult Draveczki Imre kítől egy értékes arany lánczot lopott el Csobán Gábor foglalkozás nélküli egyén. A másik lopást Molnár And rásné követte el a ki gazdájától 15 korona értékű fehérneműt lopott el. A lopás beje lentése után a rendőrség nyomozást indított a tolvajok után.

— **Eltűnt podgyász.** Tegnap érkezett Debreczenbe Stern Gyula budapesti vállalkozó. A podgyászát a melyben készpénze 200 korona volt a Bika szállodába vitette. Később ő is elment a Bikába és ott szobát nyitott magának. A podgyászát szintén a szobába vitette föl. Stern eltávozott a városba, hogy dolgait elvégezze, mikor vissza jött, kereste a podgyászát, de soha sem találta. Rögtön keresni kezdte a szállodában kereséshez a szálloda személyzete is segített, de hasztalanul fáradt mert a podgyászt nem tudta megtalálni. Szomorúan jelentette be a dolgot a rendőrségen, a hol rögtön megindították a nyomozást az eltűnt podgyász után.

— **A bizonyítékok.** Most már csakugyan kétségtelen, hogy a balászfalvi múzeumban őrzött koponya Petőfi Sándornak a magyar nemzet halhatatlan költőjének a koponyája.

— **Miért?** — kérdezzhetik a hitetlenkedők,

— **Nagyon egyszerű!** — feleljük mi igénytelenül. A nevezett múzeumban őrzött koponya egyedül csak Petőfi koponyája lehet, mert a koponyán feltűnő módon észrevehető a két szemöldök kidudorodása, ami kétségtelenné teszi a szláv tipust. Mily meghatározó diadal: a legnagyobb magyar költő koponyájának valódisága mellett legtöbb bizonyíték a szláv típus. S ilyen komoly bizonyítékok gyanánt adnak be az országnak.

— **Leesett a padlásról.** Kicsi gyermekek bujdosni játszottak tegnap Kaszok József házában udvarán. A házigazda 10 éves Lajos nevű fia a padlásra rejtőzködött el, de mikor észrevette, hogy társa nyomában jár, a padlás sötét ablakában akart elrejtőzni. A fiú nem vette észre, hogy az ablak vastáblája nincs elzárva, bátran nekidől. A következő perczben a 7 méter magas ablakból lezuhant. Balkezét törte el és a fején sérült meg súlyosan. Otthon ápolják szüleinek lakásán.

— **Tolvaj szerető.** Doracs János 24 éves kocsis az éjjel alvó kedvesének Repás Máriának füléből kiszedte fülbevalóját, az ujjairól lehuzta gyűrűt, ezenkívül még 12 korona készpénzt s két selyemkendőt lopott el a leánytól. Doracs a kendőket és az ékszereket egy másik leánynak adta meg az éjjel és a pénzt is ennek a társaságában költötte el. A tolvaj kocsist a rendőrség letartóztatta.

— **Becsapott atyafi.** Sárándi Mihály vidéki gazdát gonosz módon csapta be a vásárbán két gazember. Az egyik egy megtömtött tárczát ejtett le előtte s odasugott Sárándinak hogy menjenek ki a temetőbe és ott osztozzanak meg rajta. Sárándi állott a szónak s követte a két lurkót. Ezek aztán a temetőben estek és kifosztották minden pénzéből. A megrabolt ember csak másnap tett jelentést a rendőrségnek. A tetteseket nyomozzák.

Fekete himlő Bécsben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 15.

Bizalmas veszedelem fenyegeti Bécs városát. A legveszedelmesebb járványok egyike, a fekete himlő fenyegeti a várost és lakosságát. Iszonyu, kegyetlen kórság ez az epidémia, amely nem ismer könyörületet, s akit egyszer meglepett, kinos halálnak martaléka lett az.

A fenyegető veszedelmet még réme-
sebbé teszi az, hogy egészen váratlanul lé-

pett föl s éppen Bécs egyik klinikáján, Neusser tanár belgyógyászati klinikáján ütötte föl fejét, iszonyu rémületbe ejtve egész Bécs városát.

A betegség föllépéséről a következőket jelentik Bécsből:

Az osztrák fővárosban egészen váratlanul föllépett a fekete himlő. Neusser tanár klinikájának két ápolónője betegedett meg ebben a betegségben, mely az egykor rettegett himlőnek legsúlyosabb fajtája, s a közönséges himlőtől abban különbözik, hogy a bőrön és a belső szervekbe is elfeketedő vérzések, vérömlések jelentkeznek. A betegség igen gyorsan halálra vezet és egyike azoknak a betegségeknek, amelyeket az orvostudomány az abszolút halálos betegségek közé sorol. Érthető tehát a megdöbbentés melylyel Neusser tanár a veszedelmes ragályos betegséget klinikáján diagnosztizálta. Azonnal átszállította a betegeket a járványkórházba és jelentést tett a polgármesternek, aki azonnal a legmesszebbmenő óvintézkedést rendelte el. Mindezzel szemben nincs elintéztve az a kérdés, hogy jutott a betegség Bécsbe és az Allgemeines Krankenhausba? Ki vagy kik hurczolták be, kik fertőzték a két ápolónőt és hol vannak azok? Mert amíg azt az embert, akitől a fertőzés ered, s azokat, akik vele és a betegápolóknokkal érintkeztek, el nem szigetelik, addig minden más intézkedés illuzórius.

Bécsben a fekete himlőnek két betege van. Mindkét beteg az Allgemeines Krankenhausban betegedett meg a Neusser tanár klinikáján. Tegnap délután jelentették Neusser tanárnak, hogy a kórház egyik ápolónője lázas szimptomák között megbetegedett. Neusser megvizsgálta a beteg ápolónőt s minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a betegség fekete himlő.

Neusser tanár parancsára az ápolónőt legott a járványkórházba szállították, mely a lehető legtökéletesebb módon van elzárva a külvilágtól. A beteg Neusser tanár első asszisztensének, Teinert orvosnak felügyelete alatt áll, ki a járványkórházban teljesen magára hagyatva, egyedül van bezárva az ápolónővel.

A betegség elszigetelésére mindent megtettek. A kórházat nagy távolságra kötelekkel vették körül s teste zöld jelzőlámpákat gyujtanak meg köröskörül, hogy a kórház személyzete messze kerülje el a veszedelmes helyet. A szolgaszemélyzet éjjel napalórködik a kórház körül. Az esetről még tegnap délután értesítették a helytartóságot, mely minden képzelhető óvintézkedést is megtett.

Néhány órával az első megbetegedés után ugyancsak Neusser klinikáján egy második ápolónő is az elsőhöz hasonló tünetek közt, megbetegedett. Ezt is járványkórházba vitték.

Színház.

* **A Páholy.** Tegnap este negyedszer került színpadra a két német szerző bohózata zsu folt ház előtt. A bohózat sok féle bonyodalma az este is jól mulatott a közönség. Az est sikere a Kis Iréné volt aki a feltékeny feleség és házastárs anyós szerepében az este is remekelt. Dicséret illeti Kis Irén mellett Szathmáry Árpádot, ki a szabadkőműves

atya mestert játszotta. A többi szereplők Sziklay, Nagy Gyula, Szőke Sándor, Szabó Irmam, mindjában hozzá járultak, hogy a közönség jól mulasson. Ez sikerült is, mert egész este hangzott a kaczaja a színházban. Sarkadi is megérdemli, hogy megdicsérjük, mert az este remekelt kettős szerepében. A közönség egyes jelenése után nyílt színen is megtapsolta. Sz. V.

* **A primadonna pöre.** Ismeretes az a pört melyet Leszkay András a Magyar Színház igazgatója Szoyer Ilonka ellen megindított. A direktor ugyanis 16 000 forint kártérítést követelt szerződészegés miatt a primadonnától. Az ügyet ma tárgyalta dr. Kecskeméti Emil bíró a VII. kerületi járásbírói székén. Szoyer Ilonkát Farkasházy Fischer Zsigmond dr. képviselte. A bíróság az igazolási kérelemnek helyt adott, a makacssági ítéletet feloldotta és az egész ügynek újra való tárgyalását elrendelte. Az új tárgyalás január hó 25 én lesz.

Mulatságok.

—

Far-angi Naptár.

Január 16 án. Gazdászok táncestetélye

Bikában.

Január 19 án. Asztalos ifjuság bálja a

Bikában.

Január 25 án. Kereskedők bálja Bi-

kában.

Január 25-én, Függetlenségi-Kör tánczes

télye.

Január 26 án. Polgári Kör bálja Bikában

Február 1 án. Kőművesek Iparosok és

segédük zárkörű táncestetélye Koronában.

Február 2 án. Bohóc-estetély Bikában.

Irodalom.

Uj magyar Shakspere.

Igazi irodalmi eseményként ünnepe-
ljük azt az örvendetes híradást, hogy a Franklin Társulat az új esztendő elején a teljes magyar Shakspere-ről kedvezkedik a magyar könyvpiacznak. A kiadás a »Magyar Remekírók« alakjában jelenik meg s a maga egészében igyekszik ehhez a gyűjteményhez simulni. Hat vaskos kötet lesz ez a gyűjtemény, első világirodalmi kiadását a »Magyar Remekírók« könyvtárának. Ára is a magyar klasszikusok után igazodik, s a hat erős kötet — körülből 220 iv — bolti árát a kiadótársulat diszes kötésben 30 koronában állapította meg ama kötelessége tudatában, hogy a Kisfaludy Társaság teljes Shakspere-jét mindenkinek hozzáférhetővé kell tennie.

Sőt még tovább is megy. A »Magyar Remekírók« minden előfizetője a hat kötetet rendkívüli kedvezményképen husz koronáért kapja ugyanazon könyvkereskedőnél, hol a »Magyar Remekírók« ra előfizetett.

Kézbeillő, olcsó, népszerű kiadás lesz ez, a melyben még nem jelent meg Shakspere magyarul. Ilyen klasszikusnak fordítása is klasszikus legyen! Úgyan forrásban, a mely nemcsak a legkiválóbb és legmagasabb költők mesterműve, de a mely már teljesen közzéadásra vált, egészen tulajdona és vére lett a magyaroknak, a melynek minden sora ismerős és kedves a magyar fülnek. Ilyen fordítás a Kisfaludy-Társaság kiadványa, a melyen nemcsak hogy Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Szász Károly, Lévy József, Szilgetyi Edé, Arany László

Rákosi Jenő, Greguss Ágost, Györy Vilmos dolgozott, de a melyet megszoktunk, megtanultunk, megszerettünk iskolában, színházban, közéletben. Ezt a teljes Shakspearefordítást szerelte meg már régebben a Franklin-Társulat, s ezt a kitérő, az eredetivel vetekvő fordítást adja most közre javított kiadásban. A fordításokat a még élő fordítók nyhájból egybevetik az eredetivel. Az elhalt fordítóknál — Arany, Petőfi, Vörösmarty — a kiadás szerkesztője csak a sajtóhibák kiküszöbölésére szorítkozik, maga a költői mű természetesen érintetlen marad. A másik fontos szempont, mely a Franklin-Társulatot a nagy munka kiadásakor vezeti, az, hogy Shaksperet teljesen kell adni. Shakspeare válogatott vagy rövidített kiadása irodalmilag helytelen. Teljes és olcsó, de díszes Shakspeare kell a magyar közönségnek. Mint a hogy a biblia csak a maga egészében szentírás, Shakspeare se marad Shakspeare, ha személyenyekből ismerjük meg.

Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare s egyhamar nem is igen lehet más. Ezekkel a remek műfordításokkal aligha szállhat versenyre valaki. A kiadásban életrajz is lesz, s bevezető tanulmány dr. Voinovich Géza tollából.

Örömmel várjuk az új Shaksperet, megtermékenyítőjét minden irodalomnak. A kiadó társulat pedig kulturális célokat is szolgál, midőn Shaksperet, melynek teljes magyar példánya eddig 100 koronába került — husz koronás ár mellett hozzáférhetővé teszi a »Magyar Remekírók« előfizetőire nézve.

A zugirászat ellen.

Saját tudósítónktól.

Budapest. január 15.

A budapesti Ujságírók Egyesülete a legutóbb tartott választmányi ülésen behatóan foglalkozott a revolver zsurnalisztika kalózkodásával.

Nagyon sok panasz érkezett már az egyesülethez azokról a visszaélésekről, melyekkel a sajtónak ezek az ördögei a könnyen hívó publikumot lépre csalják. Imre egy pár klaszszikus példa:

Beküldték az Egyesületnek Lipschitz Sándor felelős szerkesztőnek Magyar Figyelő című képes társadalmi lapját, mely ujság 100 korona havi fizetést ígér minden egyes előfizetőnek, ha az a lapra tizenhatkoronával egy évre előfizet. Ez a vállalat tisztán a közönség becsapására szolgál.

A Képes Nemzetközi Lapok című zuglap egyik példányában Rubidó Károly, a másikon pedig dr. Szegedi Adorján szerepel felelős szerkesztő gyanánt. Előfizetőket úgy szerez, hogy díszes cikket ír egyesekről és 20 koronáról szóló nyugtát mellékel hozzá.

A Népjog című társadalmi és közgazdasági hetilap szerkesztősége a érettségizett munkanélküliek javára hangversenyt hirdetett s a hangversenyről kiadott 10 koronás belépőjegyeket küldötte meg egyes nemesbembereknek, akiknek jószívűsége és könnyen hívőságra számíthatnak.

Az Ujságírók Egyesülete bizonyára minden alkalmat és módot felhasznál, hogy a zsu-

nalisztika ezen mérges dudvát kiírta. Ez nem csak az olvasó közönségét, de a becsületes lapoknak is érdekpontja.

Különfélék.

+ Jó üzlet. Pompás anekdotát mond el párizsi művészvásárlók köréből a Figaro. Az az kezd, hogy az asszonyok nem szeretik a festményeket talán azért, mert sokkal jobban szeretik a pénzét ékszerekbe mint műtárgyakban befektetni. A legtöbb asszony nemcsak hogy maga nem vásárol képeket de az sem szereti ha a férje vásárol. Nagyon sok más műbarát titokban vásárol képeket és mindenféle eselfogásokhoz folyamodik, hogy az új szerzeményt gyűjteményébe becsempésze. Egyike ezeknek a papucs alatt nyögő műbarátoknak nemrégiben 15 000 frankot kért megvette Delacroix »Abydos arája« című csodás festményét. Amikor hazavitte a mesterművet így monologizált: Tizenöt ezer frank ebből borzasztó szcéme lesz. Legjobb lesz ha csak a felét valom be. Igen hétézer így majd csak menni fog a dolog, de miért ne mondanék csak négyezret. Amikor hazaért neki durálta magát és vitőül három ezret mondott. O nagysága savanyu arcot vágott de végre is belenyugodott a dologba és a képet felakasztották. Pár nap mulva el kellett utaznia és amikor hazatért neje sugárzó arccal fogadta: »Képzeld csak milyen pompás üzletet csináltam távolléted alatt. Eladtam a képedet 4500 frankért: Tehát 1500 frankot nyertünk rajta.« A derék műbarátot a guta kerülgette.

+ A biblia legnagyobb nyomdája az Oxford University Press, ahol 300 év óta nyomják és ahol ma már 150 nyelven állítják elő a bibliát. Évente 600 tonna papírost használnak föl erre a célra. Rendelések 100.000 példányra igen gyakoriak és a készlet ivékben oly nagy, hogy félmillió példányt igen rövid idő alatt képesek a nyomdában előállítani. Egy perc alatt átlag 30-40 biblia készül el. Az angol biblia mostanáig már száz tízféle kiadásban jelent meg.

+ Tüntető gyermekek. Clevelandban Amerikában három ezer iskolás gyermek fia és leány nagy tüntetést rendezett, hogy a korszójához való jogát követelje. A gyermekek zárt sorokban a városház elé vonultak, hol messze elhangzó lármával adtak elő kívánságukat, hogy a jégpályákat tisztogassák és állítsanak fel azok közelében fűtött pavilonokat melyekben a korszójázás után kipihenhetik magukat. A polgármester kiállt a városháza lépcsőjére és a gyermekekhez következő beszédet intézte.

— Kívánságaitok teljesülni fognak. Követeljétek mindaddig, míg meg nem kapjátok lev tegetek akkor is mikor nagyok lesztek és a monopolizmusnak és a nép elnyomásának vége lesz.

Az iskolás gyermekek nagyon megörültek a beszédnek és boldogan távoztak.

A kórista szerepe.

— jan. 15.

Érdekes mulatságos história esett meg az egyik szerény vidéki színtársulat kóristájával, akinek már régi vágya volt az, hogy

valamilyen szerephez jusson. A direktort végre megindította a kóristanak örökös rimánkodása és egy szép napon neki is kiosztott egy szerepet.

A szerep nem volt valami nagy, sem nem volt fárasztó, mert hiszen a kóristanak csak egyszer kellett az első felvonás harmadik jelenetében a színpadra lépni és ezt mendania.

— Nem magán van a sor!

A kórista nagy lelkesezéssel fogott hozzá szerepének betanulásához és homlokán verejtékesek gyöngyöztek halántékán kidagadtak az erek amíg bevágta szerepét. Elkövetkezett a próba napja s dörgő heroikus hangon kiáltotta oda az őgrófnak:

— Nem magán van a sor!

Az igazgató figyelmeztetőleg, szólott hozzá!

— Ne hangsúlyozza ezt olyan drámai erővel!

Erre a kórista lágy szentimentális hangon sugta:

— Nem magán van a sor!

A direktor haragjában fölugrott a helyéről:

— Ne oly mézes mázesan... — kiáltotta dühösen.

Hosszas próbálás után a kórista végre mégis csak eltalálta az igazi hangot.

Az előadás napján roppant izgatott volt. Alig birt magával. Este felesége, gyermekei, családjának minden tagja ott szorongtak a karzaton és türelmetlenül lesték a családapának jelenését. Végre elhangzott a kóristát előhívó végszó, aki izgatottságtól remegve reszkette. lámpaláztól gyötörve, hanyathomlok rohant be a színpadra... és félelmében egy szót sem tudott szólni. Erre a sugó halkau sugta oda neki:

— Nem magán van a sor!

A kórista megijedt minden tagjában remegett és ingó lépésekkel — színpad felé tartott és eltűnt a kuliszák mögött. Csak ott jutott az eszébe, hogy az amit a sugó sugott neki nem figyelmeztetés, hanem a szerepe volt...

CSARNOK.

A felsült szerelmes.

(Vig népies elbeszélés.)

Irta: Szini Péter.

(Folytatás.)

V.

— Hahó, de nem addig van a!... Csobán Pati ugyan ide nem jön, bármennyire szereti is a komamasszonyt, hanem más oka foka van az egymással való egyetértésnek.

— Hát aztán mi volna az?

Persze, hogy nem érti, komamasszony!... Csobán még ma este meg akarná innen komamasszonyt menteni. Tudja, hogy az uraság nem egy könnyen boesátáná el, azért azt tervezte, hogy estére legyen ott a kovácsház mellett s ő szekéren elviszi Bükösre a néjéhez s harmadnap visszajöhetnek, mint férj és feleség.

— Nem beszél kend most bolondot, komám? — kételkedett Vaczkorné, kinek egyáltalában fejébe nem fért, hogy őt egy derék legény megszöktetni tudná.

— Már hogyan is beszélnek? . . . Nem vagyok tán szószátyár, hogy minden bolondot összehadarjak! . . . Ugy hiszje el komámasszony, mint a hogy itt lát. Meglássa csak: megemlegeti még a vén Ladangot!

Vaczkorné keble kimondhatatlan örömtől dagadozott s hogy Ladang is részese legyen e nasonlithatatlan öröme, kivett a szekrényből egy üveg szilvapálinkát, melyet is Ladang bakter oly jó étvágygyal kezdett leönteni torka lépcsőin, hogy néhány pillanat múlva alig maradt valami az üvegben. Mikor ezzel készen volt, elővette tekintélyes botját és indulni kezdett kifelé az ajtón.

Vaczkorné kikísérte s odasugta neki:

— Csak aztán el ne járjon a kend szája. Mondja meg Paliának, hogy ott fogom várni a kovácsház mellett! . . .

— Dehogy jár, lellem komámasszony, dehogyl! . . . Tudom én tán mi a tisztesség! . . . Csak aztán el ne feledje ott lenni, mert Pali nagyon epkedik! . . .

— Nem, nem! . . . Nyugodt lehet Pali felőle! . . .

Ladang kibandukolt az udvarról s botránkozott csetlés-botlás közt kullogott lakta nyája felé.

Othon földrevágta magát a nagy kazagástól.

— No, még ilyet sem ettem, mióta az eszem tudom, pedig isten kegyelméből tizenhat esztendeje, hogy a bakterságot folytatom! . . . Mennyire szerelmes ez a vén szipirtó! . . . Mégis a leányukat szólják, hogy így-ugy! . . . Hanem most az egyszer ugyan csak rászédem. Tudom, hogy eszébe jut, míg él! . . . Brüsszihihihhi! . . . Hrrrehehehe! . . .

VI.

A szilvapálinka erős hatásától felfegverzett Ladang csaknem estig aludt a szekér szinben. Már a nap is hanyatlóban volt, mikor felébrendett.

— Ejnye, az áldóját is, no hiszen én jól csinálom a csinálóját! — liáltott fel. — Derék lesz, ha már meg Csobánnal sem beszélhettek.

Hirtelenében felugrott fekhelyéről s utczu vesd el magad: indult a korcsma felé.

A korcsnában ott találta Csobánt, ki éppen akkor igyekezett összetűzni Kincses Ferivel.

Láttuk, hogy mihelyt Ladang odasugott neki rögtön elhallgatott a virtuskodással s elhagyta vele a korcsmát.

— No hát eljárt kend a delogban? — folytatta Csobán, a mint az uton haladtak.

— El ám öcsém, nem is gondolod, milyen szerencsével! . . . Megvettem a leányt egészen.

— Csak ne beszéljen kend!

— Már meg hazugnak tartasz? . . . Hájszen a mibe én felindulatoskodom, annak menni kell. Nem vagyok én már pelyhes-szája, hogy egykönnyen retíráljak.

— Hát aztán?

— Hát azt mondta Olenka, hogy ő nem is szerette Ferit, hanem téged, de te rá sem ügyeltél s felé sem mentél soha!

— Már az nem igaz, hallja kend! Hiszen miadig ott dalogattam a kapujokban!

— Er is a valamit. Nem ugy kell a lány körül forgolódni, hogy gajdoljunk neki, hanem ölegetni, csókolgatni. Arról tudja meg, hogy szeretik. Ugy ám!

— Jól van hát, majd ugy teszek más-kor. Hanem mondja hát kend: miben állapodtak meg?

— Elbeszéltem neki a dolgot s ő rá is állott. Azt mondta, hogy este ott fog várni a kovácsházánál s elmegyén veled akár a világ végére is.

(Folyt. köv.)

Minden hártartásban nélkülözhetetlen czikk

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvosi szaktekintélyek által ajánlatik a

József táp-tea.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (aszthma) elnyájkásodás ellen az

I-ső számú József táp-tea

(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emésztésnél, székszorulásnál, bágyadtságnál, tulhizásnál és mint vértisztító tea orvosi szaktekintélyek ajánlják rendszeres használatra a

II-ik számú József táp-teát

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő és szétküldési raktár: Vogler Józsefnél, Budapest.

VI. ker. Külső Váczi ut 140 szám.

Képviseletet vidékre, minden városba adok.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vasárnapok: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bécs.

A Cervelló tanárféle IGAZOL

és az ehhez szükséges belélegző készülék „SALUS“ a melyet bel- és külföldi kórházakban

a tudó és légzőszervek

bajainál kipróbálták orvosi rendelesre minden gyógyszerárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve

küld a

„NADOR GYÓGYSZERTAR“

Budapest, VI. Váczi-körut 17.

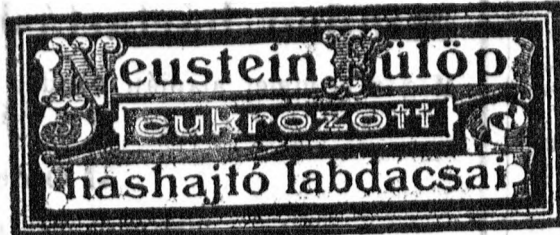

Csak RETHY-felét fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható:

Debreczenben:

Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Sándor, Mihalovics Jenő, Rotschnek Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerárakban. Hajdu-Sámszonban: Molnár Miklós gyógyszerárakban.

(Neustein féle ERZSEBET labdaccai.)

SZEKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekeknek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükeros, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Kézpénz előleges pekuldeése mellett bérmentve küldetik.

ÓVÁS!

Utánzésktől különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-szerűleg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszerára
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mihalovits István, és Füleky Pál gyógyszerárakban.

Aláírási felhívás

a Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet VI. évtársulatába való belepésre.

A tagok korlátolt felelőssége mellett alakult

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

1902. évi január 1-én működésének és fennállásának V. évét tölti be s a már 1901. október 25-én megalakult VI-ik évtársulat megkezdte működését.

Az elmúlt 5 év eredményei legjobban igazolják, hogy az intézmény gazdasági közszükséget pótol. 2000 tag 45000 törzsbetéttel 600,000 korona betét-tőkét gyűjtött össze szövetkezetünknel és a hitelüzlet fokozatos fejlődése biztosítékot nyújt arra, hogy a szövetkezet tagjai, beléteik után mint eddig is

6%-os kamatot

fognak az évtársulatok haszonrésze gyanánt kaphatni.

Bizalommal hívjuk fel Debreczen város és vidéke közönségét a

VI-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

évtársulatának vagyonát e tagok betenként fizetendő törzsbetét képezik.

Egy törzsbetét (10 kr.) 20 fillér, mely az igazgatóság által megszabott időben fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A 4 év elteltével az évtársulat vagyona a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetéteik arányában felosztatik.

A szövetkezet tagjait 6%-os kamattal mellett hitelnyújtással segítyezi s a kihitelezett összegek 4 év tartama alatt a heti befizetések által törleszthetők.

Kölcsönök nyújtatnak a befizetett összegek 1/5-öd részéig bárkinek, továbbá jelzálogi biztosíték, személyi kezesség, érték-papírok, vagy ezüst- és aranyemű kézi zálogok ellenében.

Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult VI-ik évtársulat ujonnan belépő tagjai már most 1902. január hó 1-jeje előtt is igényt tarthatnak betéteik nagyságához képest megszavazható kölcsönökre, a nélkül, hogy az f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetkekkel terheltenének.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“ a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által, hogy a pénz bérmentes beküldését postatakarékpénztári chequek útján teszi lehetővé.

A VI-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyiségében (Piac-utcza 83, sz. Geréby-ház). 1901. november hó 1-től kezdődőleg teljesíthetők.

Kelt Debreczenben, 1901. évi október hó 24-én.

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“:

Weszprémy Zoltán
elnök.

Dr. Freund Jenő
igazg. jegyző, jogtanácsos.

Rásó Gyula
kir. tan. alispán a szövetk. elnöke.

Katz Jakab
alelnök.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.